ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
zo 14. júla 2005 *

Vo veci C-452/00,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 230 ES, podaná 6. decembra 2000,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: J. van Bakel, splnomocnená zástupkyňa,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: T. van Rijn a C. van der Hauwaert, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: holandčina.

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda tretej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (spravodajca), G. Arestis a J. Klučka,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. februára 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Holandské kráľovstvo požaduje vyhlásiť nariadenie Komisie (ES) č. 2081/2000 z 29. septembra 2000, ktoré predlžuje platnosť ochranných opatrení na

dovozy tovarov pôvodom zo zámorských krajín a území z odvetvia cukru s kumuláciou pôvodu ES/ZKÚ [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 246, s. 64, ďalej len „napadnuté nariadenie") za neplatné.

Právny rámec

Spoločná organizácia trhu v odvetví cukru

2 Nariadením (ES) č. 2038/1999 z 13. septembra 1999 o spoločnej organizácii trhu s cukrom [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 252, s. 1) Rada Európskej únie pristúpila ku kodifikácii nariadenia (EHS) č. 1785/81 z 30. júna 1981 (Ú. v. ES L 177, s. 4), ktorým bola táto viackrát menená spoločná organizácia zriadená. Účelom tejto organizácie je regulovať trh Spoločenstva s cukrom s cieľom zvýšiť zamestnanosť a životnú úroveň výrobcov cukru v Spoločenstve.

3 Podpora výroby Spoločenstva vykonávaná prostredníctvom garantovaných cien sa obmedzuje na vnútroštátne výrobné kvóty (kvóty A a B) prideľované Radou, za použitia nariadenia č. 2038/1999 každému členskému štátu, ktorý ich následne rozdeľuje medzi svojich výrobcov. Cukor patriaci do kvóty B (nazývaný „cukor B") podlieha v porovnaní s cukrom kvóty A (nazývaným „cukor A") platbám pri vyššej výrobe. Cukor vyrobený nad rámec kvót A a B je označovaný ako „cukor C" a nemôže byť predávaný v rámci Európskeho spoločenstva, pokiaľ nie je zahrnutý do kvót A a B v nasledujúcej obchodnej sezóne.

4 S výnimkou cukru C vývozy cukru mimo Spoločenstva požívajú v zmysle článku 18 nariadenia č. 2038/1999 výhodu vývoznej náhrady kompenzujúcej rozdiel medzi cenou na trhu Spoločenstva a cenou na svetovom trhu.

5 Množstvo cukru, ktoré môže požívať výhodu vývoznej náhrady, a celková ročná suma náhrad sú určované dohodami Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „dohody WTO"), ktorých je Spoločenstvo účastníkom, schválenými rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80). Najneskôr od obchodnej sezóny 2000/2001 množstvo cukru vyvážaného s náhradou a celková suma náhrad mali byť obmedzené na 1 273 500 ton a 499,1 milióna eur, čo predstavuje zníženie o 20 %, respektíve o 36 %, v porovnaní s údajmi týkajúcimi sa obchodnej sezóny 1994/1995.

Režim pridruženia zámorských krajín a území ku Spoločenstvu

6 Podľa článku 3 ods. 1 písm. s) ES činnosti Spoločenstva zahŕňajú pridruženie zámorských krajín a území (ZKÚ), „na účel vzrastu obchodu a spoločnej podpory hospodárskeho a sociálneho rozvoja".

7 Holandské Antily a Aruba sú súčasťou ZKÚ.

8 Ich pridruženie ku Spoločenstvu sa riadi štvrtou časťou Zmluvy ES.

9 Na základe článku 136 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 187 ES) bolo prijatých viacero rozhodnutí, medzi nimi rozhodnutie Rady 91/482/EHS z 25. júla 1991 týkajúce sa pridruženia zámorských krajín a území k Európskemu hospodárskemu spoločenstvu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 263, s. 1), ktoré je podľa svojho článku 240 ods. 1 uplatniteľné počas obdobia desiatich rokov od 1. marca 1990.

10 Rozličné ustanovenia tohto rozhodnutia boli zmenené rozhodnutím Rady 97/803/ES z 24. septembra 1997 o priebežnej revízii rozhodnutia 91/482 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 329, s. 50). Účinnosť rozhodnutia 91/482 zmeneného a doplneného rozhodnutím 97/803 (ďalej len „rozhodnutie ZKÚ"), bola predĺžená až do 28. februára 2001 rozhodnutím Rady 2000/169/ES z 25. februára 2000 (Ú. v. ES L 55, s. 67).

11 Článok 101 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ stanovuje:

„Tovary pochádzajúce zo ZKÚ môžu byť dovážané do Spoločenstva s oslobodením od dovozného cla". [*neoficiálny preklad*]

12 Článok 102 toho istého rozhodnutia stanovuje:

„Bez ohľadu na [článok] 108b, Spoločenstvo neuplatňuje na dovozy tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ množstevné obmedzenia, ani opatrenia s rovnakým účinkom." [*neoficiálny preklad*]

13 Článok 108 ods. 1 prvá zarážka uvedeného rozhodnutia odkazuje, pre definovanie pojmu tovary pôvodu a metódy administratívnej spolupráce, ktoré sa na ne vzťahujú, na prílohu II tohto rozhodnutia. V zmysle článku 1 tejto prílohy je tovar považovaný za pochádzajúci zo ZKÚ, Spoločenstva alebo štátov Afriky, Karibiku a Tichomoria (ďalej len „štáty AKT"), pokiaľ tam bol úplne získaný alebo dostatočne spracovaný.

14 Článok 3 ods. 3 predmetnej prílohy II zostavuje zoznam úprav alebo spracovateľských operácií považovaných za nedostatočné pre priznanie pôvodného charakteru tovaru pochádzajúceho najmä zo ZKÚ.

15 Článok 6 ods. 2 tejto prílohy však predsa obsahuje pravidlá označené ako „kumulácia pôvodu ES/ZKÚ a AKT/ZKÚ". Stanovuje:

„Pokiaľ sú tovary úplne získané v Spoločenstve, alebo v štátoch AKT predmetom úprav alebo spracovateľských operácií v ZKÚ, sú považované za úplne získané v ZKÚ." [*neoficiálny preklad*]

16 Podľa článku 6 ods. 4 uvedenej prílohy sú pravidlá kumulácie pôvodu ES/ZKÚ a AKT/ZKÚ uplatniteľné na „každé úpravy alebo spracovateľské operácie vykonané v ZKÚ, vrátane operácií vymenovaných v článku 3 ods. 3" [*neoficiálny preklad*].

17 Rozhodnutie 97/803 menovite zaviedlo do rozhodnutia ZKÚ článok 108b, ktorého ods. 1 stanovuje, že „kumulácia pôvodu AKT/ZKÚ uvádzaná v článku 6 prílohy II, je možná pre ročné množstvo 3 000 ton cukru" [*neoficiálny preklad*]. Rozhodnutie 97/803 však neobmedzilo uplatnenie pravidla kumulácie pôvodu ES/ZKÚ.

18 Článok 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ splnomocňuje Komisiu Európskych spoločenstiev na prijatie „potrebných ochranných opatrení" [*neoficiálny preklad*], ak „uplatnenie [tohto rozhodnutia] bude mať za následok závažné poruchy v odvetví hospodárskej činnosti Spoločenstva alebo niektorého alebo viacerých členských štátov, alebo bude ohrozovať ich vonkajšiu finančnú stabilitu, alebo [ak] sa náhle objavia ťažkosti, z ktorých bude hroziť zhoršenie v odvetví činnosti Spoločenstva alebo niektorého z jeho regiónov..." [*neoficiálny preklad*]. Podľa článku 109 ods. 2 predmetného rozhodnutia Komisia má vybrať „opatrenia, ktoré spôsobia minimum porúch vo fungovaní pridruženia a Spoločenstva" [*neoficiálny preklad*]. Okrem toho „tieto opatrenia nesmú mať dosah presahujúci dosah, ktorý je nevyhnutne nutný pre nápravu ťažkostí, ktoré sa prejavili" [*neoficiálny preklad*].

Ochranné opatrenia prijaté proti dovozom cukru a zmesí cukru a kakaa požívajúcim výhodu kumulácie pôvodu ES/ZKÚ

19 Na základe článku 109 rozhodnutia ZKÚ bolo prijaté nariadenie Komisie (ES) č. 2423/1999 z 15. novembra 1999, ktoré zavádza ochranné opatrenia pre cukor

s kódom KN 1701 a pre zmesi cukru a kakaa s kódmi KN 1806 10 30 a 1806 10 90 pochádzajúce zo zámorských krajín a území [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 294, s. 11).

20 Týmto nariadením uplatniteľným až do 29. februára 2000 Komisia podriadila dovozy cukru požívajúce výhodu kumulácie pôvodu ES/ZKÚ režimu minimálnych cien a podriadila dovozy zmesí cukru a kakaa (ďalej len „zmesi") pochádzajúcich zo ZKÚ konaniu o dohľade Spoločenstva podľa podmienok uvedených článkom 308d nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3).

21 Holandské kráľovstvo podalo žalobu smerujúcu k zrušeniu nariadenia č. 2423/1999. Táto žaloba bola zamietnutá rozsudkom z dnešného dňa Holandsko/Komisia (C-26/00, Zb. s. I-6527).

22 Rovnako na základe článku 109 rozhodnutia ZKÚ bolo prijaté nariadenie Komisie (ES) č. 465/2000 z 29. februára 2000, ktoré zavádza ochranné opatrenia na dovozy tovarov zo zámorských krajín a území z odvetvia cukru kumuláciou pôvodu ES/ZKÚ [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 56, s. 39). Toto nariadenie v období trvajúcom od 1. marca 2000 do 30. septembra 2000 obmedzovalo kumuláciu pôvodu ES/ZKÚ na 3 340 ton cukru pre tovary patriace pod colné kódy KN 1701, 1806 10 30 a 1806 10 90.

23 Holandské kráľovstvo podalo žalobu smerujúcu k zrušeniu tohto nariadenia. Táto žaloba bola zamietnutá rozsudkom z dnešného dňa Holandsko/Komisia (C-180/00, Zb. s. I-6603).

24 Dňa 29. septembra 2000 Komisia prijala napadnuté nariadenie rovnako na základe článku 109 rozhodnutia ZKÚ.

25 Z prvého, štvrtého, piateho a šiesteho odôvodnenia tohto nariadenia vyplýva toto:

„1. Komisia konštatovala, že dovozy cukru (kód KN 1701) a zmesí cukru a kakaa patriacich pod kódy KN 1 806 10 30 a 1 806 10 90 pôvodom [zo ZKÚ] veľmi prudko stúpali od roku 1997 až do roku 1999, menovite v stave kumulovaného pôvodu ES/ZKÚ. Tieto dovozy stúpli z 0 ton roku 1996 na viac ako 53 000 ton roku 1999. Predmetné tovary požívajú pri dovoze do Spoločenstva výhodu oslobodenia od dovozného cla a sú prepúšťané bez množstevných obmedzení v súlade s článkom 101 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ.

...

4. Na trhu Spoločenstva s cukrom vznikli v posledných rokoch ťažkosti. Tento trh je prebytkovým trhom. Spotreba cukru je nemenná, na úrovni okolo 12,8 milióna ton ročne. Výroba v rámci kvóty je približne 14,3 milióna ton ročne. Teda všetok dovoz cukru do Spoločenstva presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu; náhrady za tento cukor — v medziach určitých kvót — sú platené na náklady rozpočtu Spoločenstva (k dnešnému dňu približne 520 eur za tonu). Predsa

však, vývozy s náhradami sú obmedzené v ich objeme dohodou o poľnohospodárstve, uzavretou v rámci Uruguajského kola, a zredukované z 1 555 600 ton za obchodnú sezónu 1995/1996 na 1 273 500 ton v obchodnej sezóne 2000/2001.

5. Tieto ťažkosti môžu spôsobiť značnú destabilizáciu spoločnej organizácie trhu (SOT) s cukrom. Pre obchodnú sezónu 2000/2001 sa Komisia rozhodla redukovať kvóty výrobcov Spoločenstva približne o 500 000 ton... Každý dodatočný dovoz cukru a tovarov s vysokou koncentráciou cukru pôvodom zo ZKÚ si vyžiada podstatnejšiu redukciu kvót výrobcov Spoločenstva, a teda výraznejšiu stratu záruky ich príjmov.

6. Preto ťažkosti prinášajúce nebezpečenstvo poškodenia odvetvia činnosti Spoločenstva naďalej existujú. ...“ [*neoficiálny preklad*]

26 Podľa znenia článku 1 napadnutého nariadenia:

„Pre tovary patriace pod [colné] kódy KN 1701, 1806 10 30 a 1806 10 90 je kumulácia pôvodu ES/ZKÚ uvedená v článku 6 prílohy II [rozhodnutia ZKÚ] povolená pre množstvo 4 848 ton cukru počas doby uplatnenia tohto nariadenia.

S cieľom rešpektovať tento limit pri iných tovaroch ako cukor sa bude brať do úvahy obsah cukru v dovážanom tovare." [*neoficiálny preklad*]

27 Z ôsmeho odôvodnenia uvedeného nariadenia vyplýva, že Komisia určila túto kvótu 4 848 ton, berúc do úvahy „sumu najvyšších ročných objemov dovozov predmetných tovarov konštatovaných počas troch rokov predchádzajúcich roku 1999, v ktorom dovozy exponenciálne stúpli. Pre určenie množstiev cukru braných do úvahy Komisia zohľadnila postoj zaujatý predsedom Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev v jeho uzneseniach z 12. júla a 8. augusta 2000 vo veciach T-94/00 R, T-110/00 R a T-159/00 R, no bez toho, aby ho uznala za správny. S cieľom vyhnúť sa nepotrebným procedúram s jediným cieľom prijať tieto ochranné opatrenia, Komisia brala do úvahy pre cukor patriaci pod kód KN 1 701 a pre rok 1997 celkovú sumu 10 372,2 ton, údaj, ktorý zodpovedal celkovým dovozom cukru pochádzajúceho zo ZKÚ kumulujúceho pôvody ES/ZKÚ a AKT/ZKÚ, ktorý konštatoval Eurostat" [*neoficiálny preklad*].

28 Podľa článku 2 napadnutého nariadenia dovoz tovarov uvedených v článku 1 tohto nariadenia podlieha vydaniu dovoznej licencie, ktorá sa vydáva v súlade s podmienkami určenými článkami 2 až 6 nariadenia Komisie (ES) č. 2553/97 zo 17. decembra 1997 o pravidlách vydávania dovozných licencií pre určité produkty patriace pod kódy KN 1701, 1702, 1703 a 1704 a kvalifikované ako produkty pochádzajúce z afrických, karibských a tichomorských krajín (AKT/ZKÚ) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 349, s. 26), ktoré sú uplatniteľné *mutatis mutandis*.

29 Nakoniec podľa článku 3 je napadnuté nariadenie uplatniteľné od 1. októbra 2000 do 28. februára 2001.

Návrhy účastníkov konania

30 Holandská vláda navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnuté nariadenie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

31 Komisia navrhuje:

— zamietnuť žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazať Holandské kráľovstvo na náhradu trov konania.

32 Listami doručenými do kancelárie Súdneho dvora 19. a 25. apríla 2001 Komisia a Holandské kráľovstvo informovali Súdny dvor, že by nenamietali voči prerušeniu konania pred Súdnym dvorom až do vyhlásenia rozhodnutí Súdu prvého stupňa, ktorými budú ukončené prvostupňové konania vo veciach T-332/00 a T-350/00, Rica Foods a Free Trade Foods/Komisia, ktorých predmetom je rovnako zrušenie napadnutého nariadenia.

33 Uznesením z 5. júna 2001 predseda Súdneho dvora, za použitia článku 47 tretieho odseku Štatútu Súdneho dvora ES a článku 82a ods. 1 prvého pododseku písm. a) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, prerušil konanie až do vyhlásenia rozhodnutí Súdu prvého stupňa, ktorými budú ukončené prvostupňové konania vo veciach T-332/00 a T-350/00.

34 Súd prvého stupňa rozsudkom zo 14. novembra 2002, Rica Foods a Free Trade Foods/Komisia (T-332/00 a T-350/00, Zb. s. II-4755), zamietol žaloby v predmetných veciach ako nedôvodné.

35 Uznesením z 10. apríla 2003 predseda Súdneho dvora pripustil do konania Španielske kráľovstvo ako vedľajšieho účastníka podporujúceho návrhy Komisie.

O žalobe

36 Na podporu svojej žaloby o neplatnosť napadnutého nariadenia Holandské kráľovstvo uvádza štyri žalobné dôvody založené postupne, v tomto poradí, na porušení článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ a odseku 2 rovnakého ustanovenia, na zneužití právomoci, ako aj porušení povinnosti odôvodnenia, uvedenej v článku 253 ES.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ

Argumentácia účastníkov konania

37 Svojím prvým žalobným dôvodom holandská vláda tvrdí, že čo sa týka dovozu cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ do Spoločenstva, Komisia vykonala zjavne nesprávne posúdenie skutkového stavu, než prijala záver o potrebe prijať ochranné opatrenia.

38 Podľa holandskej vlády majú ochranné opatrenia vo vzťahu k obvykle uplatniteľnej obchodnej úprave povahu výnimky. Komisii teda prislúcha preukázať existenciu výnimočnej situácie vyžadujúcej si takéto opatrenia na základe vecných kritérií posúdenia uvedených v článku 109 rozhodnutia ZKÚ. V tomto prípade sa však tomu tak nestalo.

39 Prvý žalobný dôvod obsahuje štyri časti.

40 Po prvé holandská vláda tvrdí, že množstvá cukru a zmesí dovezené zo ZKÚ, ktoré sa podľa štatistík vypracovaných Štatistickým úradom Európskych spoločenstiev (Eurostat) zvýšili na približne 40 000 ton v roku 1999, čo je menej ako 0,4 % výroby Spoločenstva, nemohli predstavovať nebezpečenstvo poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom. Spoločná organizácia trhu s cukrom rovnako nemohla byť poškodená dovozmi zmesí, pretože podľa článku 1 ods. 1 nariadenia č. 2038/1999 kakao nespadá do predmetnej spoločnej organizácie.

41 Po druhé holandská vláda poznamenáva, že celková výroba cukru v Spoločenstve sa z roka na rok mení o viac ako milión ton. Rovnako kolíše spotreba, teda výrok, podľa ktorého každé dodatočné množstvo dovezené zo ZKÚ vedie k vývozu zodpovedajúceho množstva, je založený na hrubom zjednodušení alebo na nepochopení skutočnosti. V každom prípade, dokonca ak by aj dovoz pochádzajúci zo ZKÚ prispieval k nárastu vývozov Spoločenstva, tieto by neboli nevyhnutne subvencované.

42 Po tretie holandská vláda tvrdí, že sporné dovozy cukru nemôžu vytvárať pre Spoločenstvo ťažkosti vo vzťahu k jeho záväzkom vyplývajúcim z dohôd WTO. Vychádzajúc z uznesenia predsedu Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1999, Emesa Sugar/Komisia (T-44/98 R II, Zb. s. II-1427, bod 107), poznamenáva, že Spoločenstvo disponuje dostatočným manévrovacím priestorom pre to, aby čelilo zvýšeniu dovozov cukru pochádzajúceho zo ZKÚ.

43 Na záver holandská vláda tvrdí, že nie je preukázané, že sporné dovozy cukru spôsobili výrobcom v Spoločenstve ujmu. V prvom rade vývozné náhrady boli financované Európskym poľnohospodárskym usmerňovacím a záručným fondom (EPUZF), a nie európskymi výrobcami. Následne v roku 1999 bol cukor predávaný výrobcom zo ZKÚ za cenu rovnajúcu sa približne dvojnásobku ceny na svetovom trhu, čo umožnilo výrobcom Spoločenstva dosahovať značné zisky. Nakoniec, Komisia nepreukázala, že každá dovezená tona zo ZKÚ viedla k zodpovedajúcemu úbytku predajov realizovaných výrobcami Spoločenstva.

44 Okrem toho predpoklad, podľa ktorého dovozy mali za následok náklady pre európsky priemysel cukru je ešte menej pravdepodobný, čo sa týka dovozov

skromných množstiev zmesí pochádzajúcich zo ZKÚ, než čo sa týka dovozov cukru, keďže výrobcovia Spoločenstva nevyrábajú takéto zmesi.

45 Komisia odpovedá, že situácia na trhu je taká, že každá tona cukru dovezeného do Spoločenstva zo ZKÚ má za následok zodpovedajúcu redukciu výrobných kvót Spoločenstva. Okrem toho, berúc do úvahy výrobné kapacity podnikov zo ZKÚ, pri absencii akéhokoľvek obmedzenia, dovozy cukru pochádzajúce z týchto území by mohli viesť k redukcii výrobných kvót Spoločenstva prevyšujúcej o 40 až 50 % redukciu už predvídanú orgánmi Spoločenstva.

46 Pokiaľ ide o zmesi, hoci je nepopierateľné, že kakao nespadá do spoločnej organizácie trhu, je napriek tomu evidentné, že predmetné zmesi obsahujú veľmi vysoké percento cukru. Dovozy zmesí pochádzajúcich zo ZKÚ teda mohli mať za následok škodlivé dôsledky pre predaj cukru výrobcom týchto zmesí výrobcami zo Spoločenstva.

47 Komisia rovnako tvrdí, že spoločná organizácia trhu zaviedla výrobné kvóty, tak pre cukor, ktorý bude skonzumovaný na trhu Spoločenstva (cukor A), ako aj pre cukor, ktorý môže byť vyvezený s náhradami (cukor A a B). Podľa Komisie, pokiaľ výrobcovia cukru nemôžu odpredať cukor A na trhu Spoločenstva, snažia sa tento vyviezť v rámci nevyhnutne subvencovaných vývozov. Iné riešenie by bolo v skladovaní cukru, ale už niekoľko rokov cukor nie je viac ponúkaný v rámci intervencií a Komisia odstúpila od tohto postupu, berúc do úvahy jeho náklady pre rozpočet Spoločenstva.

48 Čo sa týka rešpektovania povinností dohodnutých v rámci WTO, Komisia odkazuje na bod 56 rozsudku z 8. februára 2000, Emesa Sugar (C-17/98, Zb. s. I-675).

49 Nakoniec, pokiaľ ide o škodlivé dôsledky pre podnikateľov Spoločenstva, Komisia odkazujúc na bod 56 už citovaného rozsudku Emesa Sugar a na bod 88 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer v tejto veci, poznamenáva, že vývozné náhrady nie sú všetky financované EPUZF, keďže ich podstatná časť ide na náklady výrobcov Spoločenstva. Hoci je pravdou, že určití výrobcovia Spoločenstva môžu mať výhody z predaja cukru C výrobcom zo ZKÚ, táto skutočnosť nemôže podľa Komisie kompenzovať ujmu spôsobenú celému odvetviu.

50 Španielska vláda bráni rovnakú pozíciu ako Komisia. Poznamenáva, že podstatný nárast dovozov cukru pôvodom zo ZKÚ od roku 1997 je dôsledkom revízie rozhodnutia ZKÚ, ktoré obmedzilo dovozy tovarov kumulujúcich pôvod AKT/ZKÚ pri oslobodení od cla do Spoločenstva. Podniky odvetvia informované o tejto perspektíve od zverejnenia návrhu na revíziu v roku 1996 sa presmerovali na výrobky kumulujúce pôvod ES/ZKÚ, ktorých sa táto revízia netýkala. Prijaté ochranné opatrenia by tak mali za cieľ ochranu záujmov výrobcov Spoločenstva v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, bez ovplyvnenia ekonomiky ZKÚ, keďže tieto sa netýkajú cukru vyrobeného v týchto krajinách.

51 Španielska vláda rovnako poznamenáva, že roku 1999 bola cena cukru na svetovom trhu 242 eur za tonu, hoci v Španielsku bol cukor predávaný za 775 eur za tonu. Výrobcovia zo ZKÚ mali takto ziskovú maržu 533 eur na tonu cukru, ktorý vyvážali pri oslobodení od cla do Spoločenstva. Mohli teda kupovať cukor C a následne po minimálnom spracovaní, vyhnúc sa úhrade dovozného cla, získavať z toho

mimoriadny zisk. Čo sa týka dovozných cien zmesí, tieto boli rovnako nižšie ako ceny konštatované na trhu Spoločenstva.

52 Okrem toho španielska vláda, pripomínajúc, že predmetný cukor nepochádza z odrôd pestovaných v ZKÚ, poznamenáva, že rozhodnutie ZKÚ bolo prijaté s cieľom rozvoja týchto území. Tieto krajiny teda nezískavajú žiadnu výhodu pridanej hodnoty získavanej zo spracovateľských operácií, od ktorých závisí kumulácia pôvodu ES/ZKÚ, keďže minimálne spracovanie, ktoré je vykonávané v praxi by nevytváralo pracovné miesta a nezvýhodňovalo tak rozvoj týchto ZKÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

53 Na úvod je potrebné pripomenúť, že inštitúcie Spoločenstva disponujú pri uplatnení článku 109 rozhodnutia ZKÚ širokou mierou voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. februára 1999 Antillean Rice Mills a i./Komisia, C-390/95 P, Zb. s. I-769, bod 48, a z 22. novembra 2001, Holandsko/Rada, C-110/97, Zb. s. I-8763, bod 61; rovnako ako Holandsko/Rada, C-301/97, Zb. s. I-8853, bod 73).

54 Za týchto podmienok prislúcha sudcovi Spoločenstva obmedziť sa na skúmanie, či výkon tejto právomoci nie je postihnutý zjavnou vadou alebo zneužitím právomoci alebo či inštitúcie Spoločenstva neprekročili zjavne hranice svojej voľnej úvahy (pozri rozsudky Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 48; Holandsko/Rada, C-110/97, už citovaný, bod 62, a Holandsko/Rada, C-301/97, už citovaný, bod 74).

55 Toto obmedzenie intenzity preskúmania sudcu Spoločenstva je osobitne namieste, pokiaľ sú inštitúcie Spoločenstva spôsobilé vykonávať arbitráž medzi rozdielnymi záujmami a uskutočňovať voľbu v rámci politického výberu spadajúceho do ich zodpovednosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 53).

56 Podľa znenia článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ, Komisia „môže" prijať ochranné opatrenia, „pokiaľ uplatnenie [tohto rozhodnutia] bude mať za následok závažné poruchy v odvetví hospodárskej činnosti Spoločenstva alebo niektorého alebo viacerých členských štátov, alebo bude ohrozovať ich vonkajšiu finančnú stabilitu" [*neoficiálny preklad*], alebo „[ak] sa náhle objavia ťažkosti, z ktorých bude hroziť zhoršenie v odvetví činnosti Spoločenstva alebo niektorého z jeho regiónov" [*neoficiálny preklad*]. Súdny dvor konštatoval v bode 47 už citovaného rozsudku Antillean Rice Mills a i./Komisia, že v prípade prvej situácie uvádzanej v predmetnom odseku musí byť preukázaná existencia príčinnej súvislosti, keďže účelom ochranných opatrení je odstrániť alebo zmierniť ťažkosti vzniknuté v predmetnom odvetví a že naopak, čo sa týka prípadu druhej situácie, nevyžaduje sa, aby ťažkosti odôvodňujúce zavedenie ochranných opatrení vyplývali z uplatňovania rozhodnutia ZKÚ.

57 Komisia založila napadnuté nariadenie na prípade druhej situácie uvádzanej v článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ. Nakoniec zo šiesteho odôvodnenia tohto nariadenia vyplýva, že Komisia prijala sporné ochranné opatrenie, keďže „[existovali] ťažkosti prinášajúce nebezpečenstvo poškodenia odvetvia činnosti Spoločenstva" [*neoficiálny preklad*].

58 Zo štvrtého a šiesteho odôvodnenia predmetného nariadenia podrobnejšie vyplýva, že uchýlenie sa k článku 109 rozhodnutia ZKÚ bolo odôvodnené skutočnosťou, že dovozy cukru a zmesí kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ prinášali nebezpečenstvo značného poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu v odvetví cukru a veľmi škodlivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva v tomto odvetví.

59 Prvý žalobný dôvod obsahuje štyri časti, z ktorých tri prvé sa v podstate týkajú existencie nebezpečenstva poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom a vo štvrtej ide o nebezpečenstvo škodlivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva.

O existencii nebezpečenstva poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom

60 V prvom rade holandská vláda tvrdí, že s ohľadom na minimálne množstvá cukru dovezeného v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ neexistovali žiadne ťažkosti v zmysle článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ.

61 V tomto bode z prvého a piateho odôvodnenia napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia konštatovala existenciu „veľmi prudkého nárastu" [*neoficiálny preklad*] dovozov cukru pochádzajúcich zo ZKÚ v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ od roku 1997 a že fungovanie organizácie trhu bolo pre túto skutočnosť ohrozené silnou destabilizáciou. Štvrté odôvodnenie tohto nariadenia v tejto súvislosti uvádza:

„[Trh Spoločenstva s cukrom] je prebytkovým trhom. Spotreba cukru je nemenná, na úrovni okolo 12,8 milióna ton ročne. Výroba v rámci kvóty je približne 14,3 milióna ton ročne. Teda všetok dovoz cukru do Spoločenstva presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu: náhrady za tento cukor — v medziach určitých kvót — sú platené na náklady rozpočtu Spoločenstva (k dnešnému dňu približne 520 eur za tonu). Predsa však, vývozy s náhradami sú obmedzené v ich objeme dohodou o poľnohospodárstve, uzavretou v rámci Uruguajského kola, a zredukované z 1 555 600 ton za obchodnú sezónu 1995/1996 na 1 273 500 ton v obchodnej sezóne 2000/2001." [*neoficiálny preklad*]

62 Je potrebné pripomenúť, ako to Súdny dvor poznamenal v bode 56 už citovaného rozsudku Emesa Sugar, že už v roku 1997 existoval prebytok výroby cukru Spoločenstva z cukrovej repy v porovnaní s množstvom spotrebovaným v Spoločenstve, ku ktorému sa pridávali dovozy cukru z cukrovej trstiny pôvodom zo štátov AKT ako reakcia na špecifický dopyt po tomto tovare a povinnosť Spoločenstva dovážať určité množstvo cukru z tretích krajín v zmysle dohôd WTO. Navyše Spoločenstvo bolo rovnako povinné subvencovať vývozy cukru vo forme vývozných náhrad a v rozsahu predmetných dohôd. Za týchto podmienok, berúc do úvahy prudký nárast dovozov cukru pochádzajúcich zo ZKÚ od roku 1997, sa Komisia mohla dôvodne domnievať, že každé dodatočné množstvo tohto tovaru, dokonca minimálne, vzhľadom na výrobu Spoločenstva, vstupujúce na trh Spoločenstva, bude nútiť inštitúcie Spoločenstva zvýšiť sumu vývozných subvencií v rámci vyššie uvedených medzí, alebo redukovať kvóty európskych výrobcov, čo by poškodilo spoločnú organizáciu trhu s cukrom, ktorej rovnováha je už teraz nestála, a bolo by v rozpore s cieľmi spoločnej poľnohospodárskej politiky.

63 Okrem toho, hoci je pravdou, že zmesi nespadajú do spoločnej organizácie trhu s cukrom, ako vyplýva z článku 1 ods. 1 nariadenia č. 2038/1999, nárast dovozov týchto tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ, všeobecne s vysokým obsahom cukru, predstavuje napriek tomu nebezpečenstvo poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu v odvetví cukru, v rozsahu, v akom tieto dovozy môžu ovplyvniť možnosť výrobcov Spoločenstva predávať cukor výrobcom týchto zmesí v Spoločenstve.

64 Holandská vláda teda nepreukázala, že Komisia sa dopustila zjavného nesprávneho posúdenia, keď prijala záver, že dovozy cukru pochádzajúce zo ZKÚ medzi rokmi 1997 a 1999 prudko vzrástli a že tento vzrast, hoci minimálny s ohľadom na výrobu Spoločenstva, predstavuje „ťažkosti" v zmysle článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ.

65 Preto prvá časť prvého žalobného dôvodu musí byť odmietnutá ako nedôvodná.

66 Po druhé holandská vláda namieta voči tvrdeniu Komisie, obsiahnutému v štvrtom odôvodnení napadnutého nariadenia, podľa ktorého každý dodatočný dovoz cukru „presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu" [*neoficiálny preklad*], pretože, tak výroba, ako aj spotreba cukru v Spoločenstve z roka na rok kolíše. Holandská vláda rovnako spochybňuje skutočnosť, že predmetné vývozy sú subvencované.

67 V tomto ohľade stačí pripomenúť, že výroba Spoločenstva je vyššia ako spotreba cukru v Spoločenstve, čo holandská vláda nepopiera, a že Spoločenstvo je navyše povinné dovážať určité množstvo cukru z tretích krajín podľa dohôd WTO (rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 56).

68 Berúc do úvahy prebytkovú situáciu na trhu s cukrom v Spoločenstve, okolnosť, že výroba a spotreba cukru v Spoločenstve sa môžu meniť z roka na rok, je, ako to uviedol generálny advokát v bode 71 svojich návrhov, irelevantná.

69 Konkrétne z dôvodu tejto prebytkovej situácie, každý dodatočný dovoz v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ zvyšuje prebytok cukru na trhu Spoločenstva a vedie k nárastu subvencovaných vývozov (pozri rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 56).

70 V tomto poslednom bode sa Komisia nedopustila zjavného nesprávneho posúdenia, keď prijala záver, že vývozy spôsobené dovozmi cukru pochádzajúceho zo ZKÚ boli subvencovanými vývozmi, keďže dovezený cukor pochádzajúci zo ZKÚ nahradzoval cukor Spoločenstva, ktorý musel byť vyvezený, aby sa zachovala rovnováha spoločnej organizácie trhu.

71 Preto druhá časť prvého žalobného dôvodu musí byť rovnako odmietnutá.

72 Po tretie holandská vláda tvrdí, že dohody WTO ešte poskytovali postačujúci manévrovací priestor pre umožnenie sporných dovozov do Spoločenstva.

73 V tomto ohľade je vhodné poznamenať, že dokonca za predpokladu, že by dodatočné vývozy cukru s náhradou, ktoré mohli spôsobiť dovozy cukru pochádzajúceho zo ZKÚ, nedosahovali sumy množstiev určených v dohodách WTO, holandská vláda nepreukázala, že Komisia sa dopustila zjavného nesprávneho posúdenia, berúc do úvahy na jednej strane účel týchto dohôd spočívajúci v postupnom obmedzení vývozných subvencií a na druhej strane, berúc do úvahy to, že zvýšené dovozy cukru v režime kumulovania pôvodu ES/ZKÚ zvýšili, ako také, celkovú sumu vývozných subvencií a mali za následok nebezpečenstvo destabilizácie odvetvia cukru v Spoločenstve, ako to poznamenal Súd prvého stupňa v rozsudku zo 14. novembra 2002, Rica Foods a i./Komisia (T-94/00, T-110/00 a T-159/00, Zb. s. II-4677, bod 139).

74 Tretia časť prvého žalobného dôvodu musí byť preto odmietnutá.

O dôsledkoch pre výrobcov Spoločenstva

75 Z piateho odôvodnenia napadnutého nariadenia vyplýva, že sporné dovozy môžu mať za následok „výraznejšiu stratu záruky... príjmov" [*neoficiálny preklad*] výrobcov cukru v Spoločenstve.

76 V rozpore s tvrdením holandskej vlády na podporu svojej štvrtej časti prvého žalobného dôvodu, sa Komisia nedopustila zjavného nesprávneho posúdenia, uvádzajúc tento dôvod pre odôvodnenie prijatia sporného ochranného opatrenia.

77 Predovšetkým je totiž zrejmé, že poškodenie alebo hrozba poškodenia spoločnej organizácie trhu môžu vyvolať potrebu redukovania výrobných kvót, a tak priamo ovplyvniť príjmy výrobcov Spoločenstva.

78 Následne vývozné náhrady sú financované z veľkej časti výrobcami Spoločenstva prostredníctvom kvótovania výroby určovanej každý rok Komisiou. Ako teda vyplýva z bodu 70 tohto rozsudku, Komisia sa mohla legitímne domnievať, že predmetné dovozy môžu mať za následok nárast objemu subvencovaných vývozov a následne zvýšenie kvótovania výroby na náklady výrobcov Spoločenstva.

79 Nakoniec, dokonca za predpokladu že určití výrobcovia by mohli, ako to tvrdí holandská vláda, dosahovať značný zisk z predaja cukru C podnikateľom zo ZKÚ účtovaním ceny značne vyššej, ako je cena na svetovom trhu, toto tvrdenie, ktoré sa

nezakladá na žiadnom konkrétnom dôkaze, nemôže spochybniť posúdenie Komisie, podľa ktorého sporné dovozy prinášali riziko poškodenia odvetvia cukru, spôsobilé konkrétne mať za následok nárast sumy vývozných subvencií alebo redukciu výrobných kvót.

80 Štvrtá časť prvého žalobného dôvodu teda musí byť odmietnutá ako nedôvodná.

81 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy je potrebné zamietnuť prvý žalobný dôvod.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ

Argumentácia účastníkov konania

82 Svojím druhým žalobným dôvodom holandská vláda tvrdí, že Komisia porušila zásadu proporcionality uvedenú v článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ. Tento žalobný dôvod je zložený zo štyroch častí.

83 Po prvé holandská vláda vytýka Komisii, že porušila preferenčný štatút tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ, ktorý bol zavedený rozhodnutím ZKÚ, v porovnaní s režimom uplatniteľným na tovary pochádzajúce zo štátov AKT.

84 Po druhé napadnuté nariadenie bolo prijaté bez toho, aby Komisia zvažovala negatívne dôsledky jeho uplatňovania pre predmetné ZKÚ a zainteresované podniky.

85 Po tretie, dokonca za predpokladu, že trh Spoločenstva s cukrom vykazuje ťažkosti, cieľ sledovaný Komisiou mohol byť dosiahnutý prostredníctvom opatrení menej zasahujúcich ZKÚ a zainteresované podniky, ako je napríklad zavedenie minimálnej predajnej ceny.

86 Po štvrté článok 2 ods. 2 napadnutého nariadenia, ktorý zavádza článok 3 ods. 3 nariadenia č. 2553/97, rovnako odporuje zásade proporcionality. V skutočnosti suma záruky uvádzaná týmto ustanovení pre oblasť dovozných certifikátov zodpovedá 50 % cla podľa Spoločného colného sadzobníka uplatniteľného v deň podania žiadosti, ktorá dosahuje priemerne 43,7 eur za 100 kilogramov. Až do 1. marca 2000 suma záruky pre cukor patriaci do režimu kumulácie pôvodu ES/ZKÚ dosahovala 0,3 ecu za 100 kilogramov. Podľa holandskej vlády za použitia článku 8 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 1464/95 z 27. júna 1995 o špeciálnych podrobných pravidlách pre uplatnenie kvótového systému licencií na dovoz a vývoz v odvetví cukru (Ú. v. ES L 144, s. 14; Mim. vyd. 03/017, s. 425) by zriaďovaná záruka pre cukor pochádzajúci zo štátov AKT a tretích krajín mala rovnako byť určená na 0,3 ecu na 100 kilogramov.

87 Holandská vláda teda zastáva názor, že suma záruky uvedená článkom 3 ods. 3 nariadenia č. 2553/97 je neprimeraná k sume záruky zriaďovanej pre dovoz cukru pochádzajúceho zo štátov AKT a tretích krajín.

88 Komisia na úvod odpovedá, že situácia ZKÚ sa odlišuje od situácie štátov AKT a tretích krajín, pretože cukor nie je v ZKÚ vyrábaný. Pravidlo kumulácie pôvodu, podľa ktorého ZKÚ aktuálne vyvážajú cukor a zmesi do Spoločenstva, nefiguruje v dohodách uzavretých so štátmi AKT a inými tretími krajinami. Za týchto podmienok nemôže holandská vláda platne tvrdiť, že obmedzenie mechanizmu kumulácie pôvodu predstavuje poškodenie privilegovanej pozície, v ktorej sa nachádzajú ZKÚ v porovnaní so štátmi AKT a tretími krajinami.

89 Komisia následne poznamenáva, že okolnosti jej neumožňovali analyzovať do hĺbky dôsledky pre ekonomiku týchto krajín a pre predmetný priemysel pri určení kvót na dovozy pochádzajúce zo ZKÚ. Štúdia, ktorú vypracovala na túto tému, jej mala umožniť predložiť Rade návrh trvalej úpravy v tejto problematike.

90 Komisia tiež zdôrazňuje, že redukcia výrobných kvót Spoločenstva má pre podnikateľov Spoločenstva závažné dôsledky, zatiaľ čo sú obmedzené iba dovozy cukru požívajúce výhodu kumulácie pôvodu. Navyše, hoci ZKÚ nevyrábajú cukor, kvóta na ročnom základe 11 635 ton predstavuje takmer štvornásobok kvóty uvádzanej rozhodnutím 97/803 pre dovoz cukru v režime kumulácie pôvodu AKT/ZKÚ, ktorú Súdny dvor nepovažoval za nezákonnú v už citovanom rozsudku Emesa Sugar.

91 Nakoniec, čo sa týka uplatniteľnosti článku 3 ods. 3 nariadenia č. 2553/97, Komisia poznamenáva, že záruka uvádzaná týmto ustanovením má za cieľ zabezpečiť skutočný dovoz množstva, ktoré je predmetom žiadosti a vyhnúť sa tomu, aby licencie boli požadované na špekulatívne účely. Tento dôvod odôvodňuje rozdiel existujúci medzi touto zárukou a zárukou, ktorá je uložená pri dovoze cukru pochádzajúceho zo štátov AKT a tretích krajín.

92 Španielska vláda v podstate preberá tvrdenia Komisie. Uvádza konkrétne, že skutočnosť, že rozhodnutie ZKÚ samo osebe ustanovuje možnosť prijatia ochranných opatrení, potvrdzuje zlučiteľnosť sporných opatrení s režimom pridruženia ZKÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

93 Podľa znenia článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ:

„... Prioritne majú byť zvolené opatrenia, ktoré spôsobia minimum porúch vo fungovaní pridruženia a Spoločenstva. Tieto opatrenia nesmú mať dosah presahujúci dosah, ktorý je nevyhnutne nutný pre nápravu ťažkostí, ktoré sa prejavili". [*neoficiálny preklad*]

94 V danom prípade na účely nápravy ťažkostí, ktoré sa prejavili na trhu Spoločenstva, článok 1 napadnutého nariadenia obmedzuje dovozy cukru a zmesí kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ na maximálne množstvo 4 848 ton za uvedené obdobie. Z ôsmeho odôvodnenia uvedeného nariadenia vyplýva, že táto suma predstavuje „sumu najvyšších ročných objemov dovozov predmetných výrobkov, konštatovaných počas troch rokov predchádzajúcich roku 1999, v ktorom dovozy exponenciálne stúpli" [*neoficiálny preklad*].

95 V prvom rade, čo sa týka argumentu založeného na porušení preferenčného štatútu, ktorý požíva cukor pochádzajúci zo ZKÚ, v porovnaní s cukrom pochádzajúcim zo

štátov AKT, stačí konštatovať, že článok 109 rozhodnutia ZKÚ jasne umožňuje Komisii prijať ochranné opatrenia za okolností, ktoré uvádza. Skutočnosť, že Komisia prijala takéto opatrenie vo vzťahu k určitým tovarom pochádzajúcim zo ZKÚ nespochybňuje preferenčný štatút, ktorý v zmysle článku 101 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ požívajú tovary pochádzajúce z týchto krajín. Ochranné opatrenie je nakoniec, svojou povahou, výnimočné a dočasné.

96 Navyše v danom prípade, ako to zdôraznil Súd prvého stupňa v bode 205 už citovaného rozsudku Rica Foods a i./Komisia, napadnuté nariadenie sa týka iba cukru a zmesí dovezených v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ, keďže nebol určený žiadny strop pre dovozy cukru pochádzajúce zo ZKÚ podľa obvyklých pravidiel pôvodu, pokiaľ by takáto výroba mala existovať.

97 Preto prvá časť druhého žalobného dôvodu musí byť odmietnutá.

98 Po druhé, čo sa týka tvrdenia založeného na porušení povinnosti predbežného informovania o negatívnych dôsledkoch, ktoré ochranné opatrenie môže mať na ekonomiku predmetných ZKÚ a zainteresovaných podnikov, je nutné konštatovať, že k dátumu, ku ktorému napadnuté nariadenie bolo prijaté, už boli podané žaloby tak pred Súdnym dvorom, ako aj pred Súdom prvého stupňa, ktoré sa týkali podmienok dovozu cukru pôvodom z Holandských Antíl a z Aruby (k rovnakej problematike pozri najmä rozsudok Emesa Sugar už citovaný, k téme dovozov cukru kumulujúcich pôvod AKT/ZKÚ; rozsudok Holandsko/Komisia, C-26/00 a 180/00, už citovaný a rozsudok zo 17. januára 2002, Rica Foods/Komisia, T-47/00, Zb. s. II-113, čo sa týka dovozov cukru kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ). Okrem toho, ako vyplýva z bodov 28 až 30 už citovaného rozsudku Holandsko/Komisia, C-26-00, prijatiu nariadenia č. 2423/1999 predchádzalo rokovanie medzi Komisiou, Holandským kráľovstvom a inými členskými štátmi, v priebehu ktorého otázka ekonomických dôsledkov zamýšľaného ochranného opatrenia musela byť prediskutovaná.

99 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia bola informovaná o osobitnej situácii Holandských Antíl a Aruby v čase, keď zamýšľala prijať napadnuté nariadenie, a že tiež mohla posúdiť dosah tohto opatrenia na ekonomiku predmetných ZKÚ a situáciu zainteresovaných podnikov.

100 Druhá časť druhého žalobného dôvodu musí byť preto odmietnutá.

101 Po tretie, čo sa týka tvrdenej možnosti uchýliť sa k vhodnejšiemu a menej reštriktívnemu opatreniu, ako je opatrenie uvádzané napadnutým nariadením, pre dosiahnutie cieľov sledovaných Komisiou, ako je napríklad zavedenie minimálnej predajnej ceny, je potrebné pripomenúť, že zásada proporcionality, ktorá je časťou všeobecných zásad práva Spoločenstva, si vyžaduje, aby akty inštitúcií Spoločenstva nepresahovali hranice toho, čo je primerané a potrebné pre uskutočnenie legitímnych cieľov sledovaných predmetnou úpravou, pričom, ak sa ponúka výber medzi viacerými primeranými opatreniami, je potrebné uchýliť sa k najmenej zasahujúcemu, aby spôsobené ťažkosti neboli neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom (rozsudky z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 13; z 5. októbra 1994, Crispoltoni a i., C-133/93, C-300/93 a C-362/93, Zb. s. I-4863, bod 41; Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 52, a z 12. júla 2001, Jippes a i., C-189/01, Zb. s. I-5689, bod 81).

102 Čo sa týka súdneho preskúmania rešpektovania tejto zásady, s ohľadom na mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje najmä Komisia v oblasti ochranných opatrení, by iba zjavne neprimeraná povaha opatrenia vydaného v tejto oblasti, vo vzťahu k cieľom, ktoré príslušná inštitúcia sleduje, mohla ovplyvniť zákonnosť takéhoto opatrenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Holandsko/Rada, C-301/97, už citovaný, bod 135 a tam citovanú judikatúru).

103 V danom prípade teda neprislúcha Súdnemu dvoru overovať, či ustanovenie prijaté Komisiou predstavuje jediné alebo najlepšie opatrenie, ktoré mohlo byť prijaté, ale preskúmať, či nebolo zjavne neprimerané.

104 V tomto ohľade holandská vláda nepredložila dôkaz, že obmedzenie množstva cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ na 4 848 ton, ktoré môžu byť dovezené do Spoločenstva počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje napadnuté nariadenie, pri oslobodení od cla, bolo zjavne neprimerané pre uskutočnenie sledovaných cieľov.

105 Tretia časť druhého žalobného dôvodu musí byť preto odmietnutá.

106 Nakoniec, čo sa týka napádania platnosti článku 2 ods. 2 napadnutého nariadenia, je potrebné poznamenať, že cieľ sledovaný Komisiou tým, že pre dovoz cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ uložila záruku vysokej sumy, spočíval, ako to aj zdôraznila, v predídení špekulatívnym konaniam.

107 Takáto záruka nezbavuje skutočne zainteresované podniky možnosti vyviezť cukor do Spoločenstva. V skutočnosti, hoci suma záruky musí byť vyplatená pre získanie dovozných licencií, táto suma sa podniku vráti, ak je operácia dovozu vykonaná (pozri v tomto zmysle rozsudok Holandsko/Rada, C-110/97, už citovaný, bod 132).

108 Za týchto podmienok nie je preukázané, že sporné opatrenie bolo zjavne neprimerané alebo neúmerné pre dosiahnutie cieľa sledovaného Komisiou.

109 Keďže štvrtej časti žalobného dôvodu tiež nemožno vyhovieť, je potrebné odmietnuť druhý žalobný dôvod v celom jeho rozsahu.

O treťom žalobnom dôvode založenom na zneužití právomoci

Argumentácia účastníkov konania

110 Svojím tretím žalobným dôvodom holandská vláda Komisii vytýka, že sa snažila zaviesť obmedzenia dovozov cukru v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ, ktoré Rada nepredvídala počas postupných revízií rozhodnutia ZKÚ.

111 Článok 109 rozhodnutia ZKÚ neudeľuje Komisii právomoc posúdenia korigovať alebo dopĺňať rozhodnutie Rady, pokiaľ jeho predvídané, alebo dokonca zamýšľané účinky nastali následne. Táto argumentácia je o to viac relevantná, že v danom prípade sa Rada, keď predĺžila účinnosť rozhodnutia 91/482, zriekla prijať opatrenia týkajúce sa cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ a zmesí.

112 Komisia odpovedá, že vo svojom rozsudku z 10. februára 2000, Holandské Antily/Komisia (T-32/98 a T-41/98, Zb. s. II-201), Súd prvého stupňa neprijal záver, že Komisia zneužila svoje právomoci.

113 Španielska vláda zastáva názor, že Holandské kráľovstvo nepredložilo žiadny dôkaz preukazujúci, že napadnuté nariadenie nebolo prijaté s cieľom predísť poškodeniu odvetvia cukru Spoločenstva.

Posúdenie Súdnym dvorom

114 V súlade s judikatúrou Súdneho dvora zneužitie právomoci predstavuje skutočnosť, ak inštitúcia vykonáva svoje právomoci výlučne alebo prevažne na účely dosiahnutia iných cieľov, ako sú uvádzané ciele, ktorých sa dovoláva, alebo obchádzanie procedúry osobitne ustanovenej v Zmluve pre reagovanie na okolnosti daného prípadu (pozri najmä rozsudky z 12. novembra 1996, Spojené kráľovstvo/Rada, C-84/94, Zb. s. I-5755, bod 69, a zo 14. mája 1998, Windpark Groothusen/Komisia, C-48/96 P, Zb. s. I-2873, bod 52).

115 V danom prípade zo skúmania prvého žalobného dôvodu vyplýva, že Komisia sa mohla dôvodne domnievať, že dovozy cukru kumulujúce pôvod ES/ZKÚ predstavujú „ťažkosti" v zmysle článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ, hroziace narušiť fungovanie spoločnej organizácie trhu s cukrom.

116 Okrem toho holandská vláda nepredložila žiadny dôkaz, z ktorého by vyvodzovala, že napadnuté nariadenie nebolo prijaté s cieľom nápravy konštatovaných porúch, alebo s cieľom predísť závažnejším poškodeniam trhu Spoločenstva s cukrom. V tomto ohľade samotná skutočnosť, že Rada mala zaviesť v článku 108b rozhodnutia ZKÚ množstevné obmedzenie pre cukor pôvodu AKT/ZKÚ, vôbec neovplyvňuje právomoc, ktorú Komisia zakladá na článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ, prijať potrebné ochranné opatrenia, čo sa týka cukru alebo akéhokoľvek iného tovaru pochádzajúceho zo ZKÚ, pokiaľ sú splnené podmienky pre prijatie takýchto opatrení.

117 Tretí žalobný dôvod preto musí byť tiež odmietnutý.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

Argumentácia účastníkov konania

118 Svojím štvrtým žalobným dôvodom holandská vláda tvrdí, že napadnuté nariadenie neobsahuje žiadne odôvodnenie:

— príčin, pre ktoré Komisia považovala za potrebné predĺžiť od 1. októbra 2000 ochranné opatrenia zavedené nariadením č. 465/2000,

— potrebnosti predmetných ochranných opatrení,

— prijatia identických obmedzení pre cukor a pre zmesi pochádzajúce zo ZKÚ, hoci nariadenie č. 2423/1999 uvádzalo odlišné opatrenia pre tieto dva typy tovarov,

— rizika zhoršenia situácie na trhu Spoločenstva s cukrom z dôvodu obmedzených dovozov cukru a zmesí kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ,

— zavedenej výnimky z preferenčnej pozície, ktorú požívajú ZKÚ v porovnaní so štátmi AKT a tretími krajinami.

119 Okrem toho holandská vláda tvrdí, že odôvodnenie určenia kvóty 4 848 ton je nedostatočné. Komisia stratila zo zreteľa skutočnosť, že dovozy cukru kumulujúce pôvod ES/ZKÚ v roku 1999 iba začali a že dovozy týchto tovarov boli Radou stimulované.

120 Komisia sa naopak domnieva, že odôvodnenie napadnutého nariadenia spĺňa požiadavky určené judikatúrou, čo sa týka jasného uvedenia úvah sledovaných autorom aktu. Šieste odôvodnenie napadnutého nariadenia uvádza dôvod predĺženia ochranných opatrení a ôsme odôvodnenie zdôvodňuje objem určenej kvóty.

121 Španielska vláda bráni rovnakú pozíciu ako Komisia. Dodáva, že podľa judikatúry Súdneho dvora, pri existencii aktu so všeobecnými účinkami o aký ide v danom prípade, sa odôvodnenie môže obmedziť na uvedenie na jednej strane celkovej situácie, ktorá viedla k jeho prijatiu, a na druhej strane, všeobecných cieľov, ktoré navrhuje jeho autor dosiahnuť. Pokiaľ napadnutý akt spadá do podstaty cieľov sledovaných príslušnou inštitúciou, bolo by zbytočné vyžadovať špecifické odôvodnenie rôznych vykonaných technických volieb. Táto pozícia by bola o to dôvodnejšia, že v danom prípade inštitúcie Spoločenstva disponujú širokou mierou voľnej úvahy, čo sa týka prostriedkov potrebných pre realizáciu celkovej politiky.

Posúdenie Súdnym dvorom

122 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry odôvodnenie vyžadované podľa článku 253 ES musí byť prispôsobené povahe predmetného aktu a musí uvádzať jasným a jednoznačným spôsobom úvahy inštitúcie, autora aktu, spôsobom umožňujúcim dotknutým subjektom spoznať odôvodnenie prijatého opatrenia a súdu Spoločenstva vykonávať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie spĺňa požiadavky článku 253 ES, musí byť posudzovaná s ohľadom

nielen na jeho znenie, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich predmetnú oblasť (pozri najmä rozsudky zo 4. februára 1997, Belgicko a Nemecko/Komisia, C-9/95, C-23/95 a C-156/95, Zb. s. I-645, bod 44, a z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 63).

123 Je nutné konštatovať, že od prvého po šieste odôvodnenie napadnutého nariadenia Komisia uvádzala ťažkosti pretrvávajúce na trhu Spoločenstva s cukrom od roku 1997, dôvody, pre ktoré tieto ťažkosti mohli mať za následok poškodenie fungovania spoločnej organizácie trhu a škodlivé dôsledky pre podnikateľov Spoločenstva, berúc do úvahy medzičasom prijaté rozhodnutie redukovať výrobné kvóty Spoločenstva. Navyše táto inštitúcia uviedla v šiestom odôvodnení predmetného nariadenia, že ťažkosti, ktoré viedli k prijatiu nariadenia č. 465/2000 „naďalej existujú", takže je nutné predĺžiť ochranné opatrenia a v ôsmom odôvodnení predmetného nariadenia úplne reprodukovanom v bode 27 tohto rozsudku predložila dôvody, ktoré ju viedli k určeniu spornej kvóty.

124 Za týchto podmienok, v rozpore s tvrdením holandskej vlády, preambula napadnutého nariadenia ukazuje jasným a jednoznačným spôsobom úvahy sledované Komisiou, spôsobom umožňujúcim dotknutým subjektom poznať príčiny zdôvodňujúce prijaté opatrenia a Súdnemu dvoru vykonávať jeho posúdenie, ako to okrem iného vyplýva z vyššie uvedeného posudzovania žalobných dôvodov. Okrem toho, Holandské kráľovstvo bolo úzko spojené s procesom vypracovania napadnutého nariadenia.

125 Keďže štvrtému žalobnému dôvodu tiež nemožno vyhovieť, je potrebné zamietnuť žalobu.

O trovách

126 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Holandské kráľovstvo na náhradu trov konania a Holandské kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania. Podľa odseku 4 toho istého článku Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Holandské kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.

3. Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Podpisy